

Haugesund kommune
Barneverntjenesten

Barne-likestillings-og
inkluderingsdepartementet, Postboks
8036 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
Saksnr. 2012/5941
Løpenr. 43199/2012
Arkivkode F47

Saksbehandler
Kari Nesse
Tlf. 52744039

Vår dato
22.10.2012

HØRINGSUTTALELSE - ENDRINGER I BARNEVERNLOVEN

Det vises til forslag for Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BDL) til endringer i barnevernloven med høringsfrist 12.11 i år.

I følge departementet er hovedformålet med lovforslaget å få til en bedre samhandling mellom statlig og kommunalt barnevern. Kommunenes egenandel ved bruk av institusjon foreslås øket til det doble eller det tredoble samtidig som deler av Bufetats tiltaksbudsjett overføres kommunene.

Det foreslås videre at Bufetats fagteam ikke lenger skal veilede kommunene i enkeltsaker, men i stedet drive generell veiledning/opplæring. Samtidig foreslås at Bufetat skal gis rett til å pålegge kommunene å foreta nye utredninger i enkeltsaker dersom Bufetat ikke er tilfreds med foreliggende utredninger. Det foreslås etablert et nasjonalt kompetanseråde for barnevernet.

Hensikten med forslaget om økt egenandel ved bruk av institusjon er ifølge BDL å unngå at kommunene velger institusjonsplass framfor fosterhjem og hjelpetiltak i hjemmet, fordi staten betaler en større del av utgiftene ved institusjonsplass enn ved øvrige tiltak.

Haugesund kommune er ikke enig i at institusjon velges framfor fosterhjem og hjelpetiltak i hjemmet av økonomiske grunner. Å bruke institusjon er også i dag for kommunene dyrere enn bruk av andre tiltak. Avgjørende for bruk av tiltak er at kommunene har en lovpålagt plikt til å velge det tiltaket som er best for barnet ut fra barnevernfaglige vurderinger. Kommunene må også følge det mildeste inngreps prinsipp i sine vurderinger ved bruk av tiltak. Før barneverntjenesten beslutter å fremme sak til fylkesnemnda med forslag til vedtak om at barnet plasseres i institusjon har oftest en rekke tiltak i hjemmet allerede vært forsøkt uten å ha medført nødvendig endring.

Barneverntjenestens forslag til vedtak om plassering av barn/ungdom i institusjon blir overprøvd av Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i fylket. Dersom fylkesnemnda kommer til at vilkårene for plassering i institusjon ikke er oppfylt blir resultatet i tråd med fylkesnemndas vedtak.

Besøksadresse
Skåregaten 101
Postadresse
Postboks 2160
5504 Haugesund

Sentralbord
52744040
Telefaks

Bankgiro
3240.07.22020
Organisasjonsnr
944 073 787

E-postadresse
postmottak@haugesund.kommune.no

Når fylkesnemnda skal ta stilling til om vilkårene for institusjonsplassering er oppfylt og hvorvidt den foreslåtte institusjon er den rette for barnet/ungdommen mener Haugesund kommune at nemnda bør ha mer enn en institusjon å velge mellom. I dag må nemnda ta stilling til om den ene foreslåtte institusjonen oppfyller kravene i forhold til barnet eller ungdommens behov.

Haugesund kommune vil påpeke at bruken av institusjoner har gått ned på landsbasis hvert år fra 2007. Fra 2010 til 2011 var nedgangen på nesten 7 % til tross for en økning av antall barn i barnevernet. Også Haugesund kommune har registrert nedgang i bruk av institusjoner i denne perioden. Dette understøtter Haugesund kommunes vurdering om at økonomiske hensyn ikke overskygger faglige vurderinger når kommunene velger tiltak for barn i sin kommune.

Departementet foreslår at finansieringsordningen innrettes slik at kommunene betaler en tilnærmet lik prosentandel av de ulike tiltakenes faktiske kostnader. Departementet begrunner forslaget med at dette vil føre til større kommunalt ansvar både faglig og økonomisk, idet en økning i egenandelen for kommunene skal kompenseres med økte rammetilskudd. Departementet antar at kommunene som en følge av dette vil bli mer kostnadsbevisste og at risikoen for kostnadsvekst i barnevernet vil bli mindre.

Hva gjelder det siste vises til at barnevernet ved valg av tiltak også i fortsettelsen vil begrunne sine valg og forslag til vedtak ut fra faglige vurderinger.

I den grad kommunene ikke vil bli økonomisk skadelidende ved innføring av den foreslåtte ordning med kompensasjon av økt egenandel ved økte rammetilskudd har ikke Haugesund kommune innvendinger mot den foreslåtte endring.

BLD foreslår at kommunenes faglige ansvar skal bli tydeliggjort. I den forbindelse foreslår departementet at Bufetat avvikler ulovfestede oppgaver som å gi faglige råd og veiledning i enkeltsaker til kommunene. Det foreslås også at Bufetat ikke lenger skal bistå kommunene når disse foretar utredninger av de enkelte barn i barnevernet.

Som begrunnelse for å avvikle statens bistand, veiledning og råd viser departementet til at det er den enkelte kommunes ansvar å foreta utredninger i enkeltsaker.

Det foreslås i stedet at Bufetat skal utarbeide felles standarder og veiledning på hva som er god saksbehandling og kvalitet i det kommunale barnevernet. Til dette vil Haugesund kommune bemerke at denne oppgaven bør tilligge departementet og ikke Bufetat.

Haugesund kommune er for øvrig enig med BDL i at det er viktig at kommunenes faglige ansvar må tydeliggjøres og at det er den enkelte kommunes ansvar å foreta utredninger av de enkelte barn og deres behov for tiltak i sin kommune.

Statens og kommunens roller og ansvar er forskjellige innen barnevernsfeltet og det er viktig at begge parter er seg sine roller bevisst i utøvelsen av sine respektive roller og oppgaver og ansvar. Haugesund kommune er av den oppfatning at en tydeliggjøring av roller og ansvar vil bidra vesentlig til å bedre samhandlingen mellom Bufetat og det kommunale barnevernet.

I samhandlingen mellom stat og kommune på barnevernsområdet er kommunens rolle bestillerens, mens statens rolle er tjenesteyterens. Som en konsekvens av dette tilligger det kommunen å utrede det enkelte barn og dets behov og vurdere hvilket tiltak som vil være best for barnet ved f.eks en omsorgsovertagelse. Dette er som understreket av departementet kommunens ansvar og ikke statens. Staten på sin side skal som tjenesteyter overfor kommunen sørge for å skaffe tilveie det tiltaket kommunen bestiller.

Det virker derfor forvirrende når staten på den ene siden slår fast at det er kommunens ansvar å foreta utredninger av barn i enkeltsaker og at staten ikke skal blande seg inn i kommunens vurderinger, mens staten i neste omgang foreslår at statens skal ha rett til å gi kommunen pålegg om å foreta nye utredninger i enkeltsaker når kommunen allerede har avgitt en utredning kommunen står inne for. Skal staten gis en slik påleggsrett vil det medføre at staten vil få en

overprøvningsrett overfor kommunen hva gjelder kommunens vurdering av f.eks hvilke tiltak som vil være best for det enkelte barn. Har kommunen vurdert at f.eks institusjon vil være best for barnet vil staten kunne overprøve dette.

Haugesund kommune finner forslaget om at staten skal ha påleggsrett overfor kommunen uakseptabelt. Det bryter med grunnleggende prinsipper som barnevernloven bygger på og som staten også sier seg enig i hva gjelder hva kommunen skal ha ansvar for. Det bryter også med rollefordelingen mellom kommune og stat som hhv bestiller og tjenesteyter, uten at staten gir uttrykk for at den har til hensikt å endre på rollene. For Haugesund kommune fremstår dette som en uthuling av gjeldende prinsipper, uten at staten legger opp til en debatt om gjeldende prinsipper bør endres.

Dersom staten skal gis rett til å gi kommunen pålegg på et område som også staten erkjenner tilligger kommunens ansvarsområde vil det medføre at kommunen ikke lenger har dette ansvaret.

Et sentralt spørsmål som reiser seg i forbindelse med angjeldende høring er hvilke tiltak og oppgaver som bør tilligge statens ansvarsområde og hvilke som bør ligge under kommunens ansvar.

Haugesund kommune er av den oppfatning at staten fortsatt bør ha ansvar for spesialisttjenestene/behandlingsinstitusjonene og statlige hjem som er knyttet til disse institusjonene. Kommunen ser det som viktig at staten bygger opp mest mulig spisskompetanse knyttet til institusjonene. Etter kommunens vurdering bør de statlige hjemmene kalles for behandlingshjem. Det er klare forskjeller mellom de statlige og de kommunale fosterhjemmene og denne forskjellen bør etter kommunens mening komme til uttrykk i navnet.

Når det gjelder de kommunale fosterhjemmene mener Haugesund kommune at kommunene bør ha et større ansvar på dette området. Etter kommunens syn bør staten fortsatt rekruttere og kurse kommunale fosterhjem og bistå ved plassering. Kommunen mener at ansvaret for å forsterkningstiltak i fosterhjemmene utover kommunens egenandel bør overføres fra Bufetat til kommunene.

Det er kommunene som har utredet barna og har oppfølging med barna og fosterhjemmene. Kommunene har derfor bedre kjennskap til barna og hva de og fosterforeldrene trenger av forsterkningstiltak enn Bufetat.

Kommunene bruker i dag mye ressurser på å sende søknader om refusjon av utgiftene til forsterkningstiltakene til Bufetat. Dette medfører mye administrativt arbeid både for den kommunale barneverntjenesten og Bufetat. Haugesund kommune mener at det ville vært mer effektivt og kostnadssparende totalt sett om alt arbeidet knyttet til forsterkningstiltak i kommunale fosterhjem ble lagt til kommunene og at de statlige forsterkningstiltakene ble omgjort til kommunale forsterkningstiltak og at midlene til å drive disse blir overført til kommunene, inkludert de ressursene som i dag medgår til statlig administrasjon av tiltakene.

I dag må kommunen sende søknad til Bufetat om innvilgning av en rekke typer forebyggende tiltak som MST (Multisystemisk terapi) og PMTO (Parent management training, Origo). Haugesund kommune mener at disse tiltakene bør tilligge kommunenes ansvarsområde, slik at kommunene selv står fritt til å velge forvalte ressursene knyttet til disse tiltakene ut fra kommunens behov. Slik ordningen fungerer i dag er disse forebyggende tiltakene ikke tilgjengelige for alle kommunene i Norge.

Departementet har satt fram et forslag om å opprette et statlig «kriposbarnevern» som kan rykke ut og bistå det kommunale barnevernet i små kommuner. Haugesund kommune antar at små kommuner vil kunne ha mer nytte av å gå sammen i et interkommunalt barneverns-samarbeid i sitt distrikt. Haugesund kommune ser det som viktig at barnevernsarbeidet tilligger kommunene selv, men slik at kommunene gjennom et interkommunalt samarbeid kan bli tilført ressurser der

dette er nødvendig. På denne måten vil kommunene som er sammensluttet i det interkommunale samarbeidet opparbeide seg kompetanse som beholdes lokalt.

Departementet foreslår at det etableres et nasjonalt kompetanseråd for barnevernet. Haugesund kommune viser til at det allerede finnes ressursentre i ulike regioner i landet, som kommunene benytter seg av. Det vises i den forbindelse til RVTS (ressursentre for vold og traumatisert stress) og Regionalt kunnskapssenter for barn og unge. Disse sentrene har tunge fagmiljøer som driver med forskning og utviklingsarbeid innen barnevernsfeltet.

Haugesund kommune har benyttet seg av sentrenes ekspertise og har vært svært godt fornøyd med samarbeidet om utviklingsarbeidet i egen kommune.

Haugesund kommune vurderer derfor at det ikke er nødvendig å opprette et eget nasjonalt kompetanseråd, da det allerede finnes gode regionale ressursentre som kan benyttes.

Dato: 25.10.2012
Saksnr: 2012/5941
Løpenr: 43800/2012
Arkivkode: F47

Saksbehandler:
Liv Kjersti Kvalevaag
Tlf: 52744050

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Oppvekststyret	01.11.2012
	Formannskapet	07.11.2012

HØRING - FORSLAG TIL ENDRING I BARNEVERNLOVEN

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet slutter seg til rådmannens utkast til høringsutalelse og oversender uttalelsen til Barne- likestillings og inkluderingsdepartementet .

Odd Henry Dahle
Rådmann